

Gelir Vergisi Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan 6009 Sayılı Kanun Hakkında

BFS - 2010/05
İstanbul, 03.08.2010

Gelir Vergisi Kanunu ile diğer bazı kanunlarda değişiklik yapan 6009 sayılı Kanun 01. Ağustos. 2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun’la vergi mevzuatında yapılan önemli değişiklikler aşağıdaki gibidir.

I. G.V.K. GEÇİCİ 67 İLE İLGİLİ YENİ STOPAJ DÜZENLEMESİ

Gelir Vergisi Kanunu’nun Geçici 67. maddesindeki “Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %0 olarak uygulanır” cümlesinin, Anayasa Mahkemesi tarafından “dar mükellefler ile tam mükellefler arasında stopaj yönünden ayırım yapılamayacağı” gerekçesi ile iptal edilmiş olması nedeniyle, bu Kanun’la yapılmış olan yeni düzenleme aşağıdaki gibidir.

MADDE 4 - 193 sayılı Kanunun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafında yer alan “Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır.” cümlesi “5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran % 0 olarak uygulanır.” şeklinde ve (17) numaralı fıkrasında yer alan “her bir kazanç” ibaresi “her bir sermaye piyasası aracı, kazanç” şeklinde değiştirilmiştir.

Buna göre; dar mükellef kurumlar ile tam mükellef kurumların gelirlerine ayırım yapılmadan sıfır oranında stopaj uygulanacaktır. Örnek olarak; Hazine Bonosu al/sat ve faiz gelirlerinde tam mükellef kurumlar da, dar mükellef kurumlar gibi stopaj vergisi ödemeyeceklerdir.

Gerçek kişilerle ilgili olarak; tam mükellef gerçek kişilerde (%10) stopaj uygulamasına devam edilecektir. Dar mükellef gerçek kişilerde ise, yapılacak ödemelerde uygulanacak stopaj oranıyla ilgili olarak bir belirleme yapılmamıştır. Bu konuda Bakanlar Kurulunca uygulamanın başlayacağı Ekim/2010 tarihine belirleme yapılması beklenmektedir.

Yeni düzenleme nedeniyle, **01.10.2010 tarihinden itibaren** bankalar ve aracı kurumlar aşağıdaki müşterilerinden stopaj yapmayacaklardır:

- Anonim Şirket
- Limited Şirket
- Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket
- Anonim Şirket, Limited Şirkete ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirkete benzer nitelikteki Yabancı Sermaye Şirketleri
- SPK Düzenleme ve Denetimine Tabi Fonlar

- SPK Düzenleme ve Denetimine Tabi Fonlara benzer nitelikte Yabancı Fonlar
- 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarına benzer nitelik arz ettiği Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek Diğer Yabancı Yatırım Fonları ve Diğer Yabancı Yatırım Ortaklıkları

Bunların dışında kalan kurumlar ile gerçek kişiler için tam/dar mükellef ayırımı yapılmaksızın stopaj uygulanacaktır. **1 Ekim 2010 tarihinden itibaren** yürürlüğe girecek olan bu uygulamalar için Bakanlar Kurulu Kararı ile Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanması beklenen tebliğ veya sirk lerlere göre bir değerlendirme yapılmasının ve buna göre hareket edilmesinin uygun olacağı görüşündeyiz.

2. YATIRIM İNDİRİMİ İSTİSNASININ 2010 YILINDAN İTİBAREN KULLANIMINA %25 KISITLAMA GETİRİLMİŐTİR

Gelir Vergisi Kanunu'na 5479 sayılı Kanun'la eklenen Geçici 69. Madde ile, 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere bu tarihe kadar birikmiş olan yatırım indirimi istisna tutarlarının 2008 yılı sonuna kadar kullanılması Őartı getirilerek, kullanılmayan yatırım indiriminin kullanım hakkı ortadan kaldırılmıştır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 69. Maddesi'nde yer alan "**sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait**" ibaresinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi sonucu, 2008 yılı sonu itibariyle yatırım indirimi hakkı bulunan firmalar 2009 yılı için gerek ihtirazi kayıtla beyan suretiyle, gerekse doğrudan indirim suretiyle yatırım indirimi istisnasından yararlanmışlardır.

Sirk lerimizin konusu olan 6009 sayılı Yasa'nın 5. maddesi ile, 2009 yılından sonraya sarkan birikmiş yatırım indirimlerinin 2010 yılından itibaren yeni bir sınırlama içerisinde kullanımı imkanı getirilmiştir. **Buna göre; vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutar, yıllık matrahların %25'ini geçemeyecektir.**

Bu suretle, birikmiş yatırım indiriminin 2010 ve müteakip yıllardaki kullanımı, yani matrahlardan indirilmesi zamana yayılmaktadır.

Maliye Bakanlığı ile mükellefler arasında yeni tartışma ve ihtilaflar yaratacağını düşündüğümüz bu kısıtlamanın olumsuz bir düzenleme olduğunu düşünüyoruz.

Yatırım indirimiyle ilgili bu değişiklik, "2010 takvim yılı kazançlarına uygulanmak üzere kanunun yayımı tarihinde" yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu sebeple **2010 yılı II. Geçici Vergi beyanında** bu yeni düzenleme uygulanabilecektir.

3. BANKA VE SİGORTA MUAMELELERİ VERGİSİ DEĐİŐİKLİKLERİ

BSMV mükellefi olan bankaların, aracı kurumların ve sigorta Şirketlerinin, Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirecekleri vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleleri ile bu muameleler sonucu lehe alınan paralar için BSMV istisnası getirilmiştir.

Söz konusu uygulama 01.09.2010 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Ayrıca; Gider Vergileri Kanunu'nda banker sayılmanın Őartı olarak aranan, Kanun'da sayılı

muamele ve hizmetlerin **devamlı olarak yapılması** hususu, 6009 sayılı Kanun'la, bu muamele ve hizmetlerin **esas iştiğal konusu olması** şeklinde değıştirilmiştir. Bu suretle, Gider Vergileri Kanunu'nda sayılı muamele ve hizmetler esas iştiğal konusu olmayan kişi ve kuruluşların ticari icaplar gereğı verdiği borçlar B.S.M.V. kapsamında **01.08.2010 tarihi itibariyle** çıkartılmış olmaktadır. Yapılacak bu işlemler finansman hizmetleri kapsamına KDV'ye tabi olacaktır.

4. ÜCRET GELİRLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

Gelir Vergisi Kanunu'nda gelirlerin vergilendirilme nispeti üt sınırı olan %35 oranının, ücret gelirleri yönünden Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine ücret gelirleriyle ilgili olarak yeni bir düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine uygun olarak ücretliler ile diğler gelir vergisi mükelleflerinin vergi dilimleri alt sınırlarında farklılaştırılmaya gidilmiştir. Vergi tarifesindeki %27 ve %35 vergi oranının alt sınırı ücretliler için 50 bin TL'den 76.200.- TL'ye yükseltilmekte, bu suretle ücretlilere bir avantaj sağlanmaktadır.

Yapılan bu değışiklikler **1 Ocak 2010 tarihinden itibaren** yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Daha önce 2010 yılı içinde fazladan ödenen gelir vergisi tutarları, daha sonraki dönemlerde personelden yapılacak gelir vergisi kesintilerinden mahsup edilerek iade edilecektir. Buna göre Temmuz ayı bordrolarının yeni tarife esas alınarak yapılması gerekir. Personele yapılacak iadeler için Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanması beklenen tebliğ veya sirkülerlere göre değıerlendirme yapılmasının ve buna göre hareket edilmesinin uygun olacağı görüşündeyiz.

5. VERGİ İNCELEMELERİNE GETİRİLEN YENİ KURALLAR

Mükellef haklarının korunmasına, vergi incelemelerinin vergi mevzuatına uygun şekilde yürütülmesine ve belirli bir süre içerisinde tamamlanmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Bunlardan;

- Eski uygulamadan farklı olarak genel tebliğ, tüzük, genelge, kararname, sirküler ve muktezalara aykırı vergi inceleme raporu yazılamayacak olması,
- Vergi incelemesinin, tam incelemelerde en fazla 1 yıl, kısmi incelemelerde ise en fazla 6 ay içinde bitirilmesi zorunluluğunun getirilmesi,
- Yetkili makamlardan alınan yazılı görüşe göre mükelleflerce yapılmış olan uygulamalar nedeniyle karşılaşılan vergi incelemelerinde, vergi cezası kesilmemekle birlikte gecikme faizi hesaplanmak suretiyle mükellef aleyhine önemli bir maddi külfet ortaya çıkmakta iken, bu Kanun'la; yetkili makamların yanlış izahat vermiş olmaları veya bir hükmün uygulanma tarzına ilişkin bir içtihadın değışmiş olması halinde "vergi cezası" yanında "gecikme faizi" de hesaplanmayacak olması,

hususlarının, mükellefler açısından önemli olduğunu, bu hususlara ilaveten, Kanun'da öngörülen incelemeye dönük diğler bazı teknik konuların, mükellef hak ve hukukunu ilgilendiren düzenlemeler olarak hayata geçirilmesini olumlu gelişmeler olarak değıerlendiriyoruz.

6. DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (30) numaralı fıkrasında yer alan "**4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10 uncu maddesi çerçevesinde tüketici finansman şirketlerince kullanılacak tüketici kredilerinin**" ibaresi, "**Finansman şirketlerince kullanılacak kredilerin**" şeklinde değiştirilmiştir.

Bu suretle, tüketici kredisi tanımına bağlı olan istisnanın kapsamı genişletilerek, finansman şirketlerinin bütün kredilerinin temini ve geri ödenmesi sırasında düzenlenecek kağıtlar istisna kapsamına alınmıştır. Uygulama **01.08.2010 tarihi itibarıyla** başlamıştır.

Arkan & Ergin